

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.IV.35.203/2019/5.

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola előadó bíró,
. Horváth Tamás bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Becker Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: Dr. Becker Tibor ügyvéd,

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Hajdu Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: Dr. Hajdu Zoltán ügyvéd,

A per tárgya: fiatal mezőgazdasági termelők indulásához nyújtott támogatás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
4.K.27.092/2018/8. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.092/2018/8. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a jogelőd alperes JHÁT-JF/2001/2 (2017) határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően, a jogosulatlanul igénybe vett támogatás tekintetében (elsőfokú határozat II. részében) - hatályon kívül helyezi;
- kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 30 000 (harmincezer) forint elsőfokú és 15 000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 30 000 (harmincezer) forint kereseti és a 70 000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2012. augusztus 15-én támogatási kérelmet nyújtott be a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához a 2012 évben igényelhető támogatási jogcímre. A felperes a támogatási kérelmében vállalta, hogy életvitelszerű tartózkodási helyként tanyára vagy 1000 fő alatti településre költözik a működtetési időszak első évének végére és ezt a működtetés időszak végéig fenntartja. Az ötéves program a 2013-2017 közötti gazdálkodási éveket fogta át.
- [2] A támogatási kérelemnek az elsőfokú hatósággént eljáró Magyar Államkincstár jogelődje a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal a 2012. november 16-án kelt határozatával helyt adott és a jövedelempótló támogatás összegeként 40.000 eurónak megfelelő forint összeget állapított meg. A felperes 2012. december 7-én kifizetési kérelmet nyújtott be a kifizetési összeg 90%-ára, amelynek a hatóság 2013. január 29-én kelt határozatával helyt adott, és ezzel egyidejűleg 10.522.800 Ft támogatási összeg kifizetését rendelte el. A felperes 2016. május 30-án a támogatási összeg 10% -ára vonatkozóan kifizetési kérelmet nyújtott be. A kérelem elbírálása során az elsőfokú hatóság belföldi jogsegély keretében megkereste a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalát (a továbbiakban: KEKKH), mivel nem volt megállapítható, hogy a felperes mióta lakik életvitelszerűen az általa megjelölt tartózkodási helyen. A tájékoztatás szerint a felperes bejelentett lakóhelye 1980. március 1. és 2014. június 6. között Sz., F. utca 17. szám alatt volt. 2014. június 6. óta és jelenleg is bejelentett lakóhelye Sz., S. tanya 4/1 hrsz. alatt van. Az elsőfokú hatóság 2017. február 22-én egybefoglalt döntést hozott, melynek I. pontja alatt a felperes kifizetési kérelmének részben helyt adott, és ezzel egyidejűleg 1.239.320 Ft támogatási összeget állapított meg. A határozat II. pontjában az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához a 2012. évben igényelhető támogatások részletes feltételeiről szóló 57/2012. (VI. 21.) VM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) 9. § (7) bekezdésének e) pontja alkalmazásával a 2006. május 30-án benyújtott kifizetési kérelem alapján kifizetett támogatás 20%-a (2.104.560 Ft.) igénybevétele jogosulatlannak minősítette, ezért kötelezte a felperest a jogosulatlanul igénybe vett és a megítélt támogatási összeg, _____ (1.239.320 Ft) különbözetének, 865.240 forintnak a visszafizetésére. A visszafizetésre vonatkozó döntése azon alapult, hogy az elsőfokú hatóság szerint felperes nem tudta igazolni, hogy a működtetési időszak első évének végére (2013. december 31.) tanyára vagy 1000 fő alatti településre költözött.
- [3] A felperes a határozat ellen fellebbezést terjesztett elő. A fellebbezési eljárásban eljáró alperes a 2017. július 4-én kelt JHÁT-JF/2001/2. (2017). iktatószámú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az alperes álláspontja szerint a Jogcímrendelet 1. § 16. pontja alapján nem elegendő annak tényét bizonyítani, hogy az ügyfél az általa megjelölt ingatlanban életvitelszerűen tartózkodik, hanem az is szükséges, hogy az adott ingatlan a vállalt határnápig bejelentésre kerüljön és az szerepeljen a lakcímet igazoló hatósági igazolványban is. A felperes ezen vállalásának a megadott határnápig a KEKKH válaszelevele alapján bizonyítottan nem tett eleget, így megalapozottan került sor a Jogcímrendelet 9. § (7) bekezdés e) pontja által előírt szankció

alkalmazására, függetlenül attól, hogy a jogsértés a felperesnek felróható-e, vagy sem.

- [4] A felperes a határozatban foglaltaknak eleget tett és megfizette a 865.240 Ft összeget.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes kereseti érvelése szerint a tanyára költözésnek a támogatási kérelemben vállalt előfeltételt teljesítette. Előadta, hogy hivatalosan 2013. január 30. óta folyamatosan a Szomód 04/1 helyrajzi számú ingatlanban tartózkodik, mely tény igazolására 2013. december 16-án Szomód község jegyzője hatósági bizonyítványt állított ki. Azt elismerte a felperes, hogy a lakcímgazolványa később készült el, mint 2013. december 31., vagyis a működési időszak első évének vége, de arra hivatkozott, hogy az neki fel nem róható okból következett be. Szomód Község Polgármesteri Hivatala kérése ellenére nem állított ki számára lakcímkártyát arra hivatkozással, hogy a felperes lakóhelye csupán helyrajzi számot tartalmaz, melyet ily módon nem lehet rögzíteni a lakcímgazolványon. Szomód Község Jegyzőjét 2013. december 11-én kérte, hogy a tulajdonában lévő és általa lakott 04/1 helyrajzi számú ingatlant Sándor tanya elnevezéssel vegyék cégnyilvántartásba, mely kérelmét az önkormányzat képviselő-testülete 2014. május 7-én bírálta el. Ezt követően haladéktalanul intézkedett a cím lakcímgazolványban történő feltüntetése iránt.
- [6] Arra is hivatkozott a felperes, hogy a kérdéses tanyaingatlanban ténylegesen 1980 márciusától lakik, ahol a mai napig életvitelszerűen tartózkodik és gazdálkodik. Az alperes ezért tévesen értékelte, hogy a támogatási kérelemben foglalt ezen vállalását nem teljesítette.
- [7] A felperes a fenti indokai alapján elsődlegesen az első- és másodfokú határozatok megváltoztatását kérte akként, hogy a határozat rendelkező része II. pontjában foglalt kifizetési határozat alapján a bíróság a felperesnek kiutalt 2.104.560 Ft támogatás igénybevételét jogszerűnek ismerje el, melyre tekintettel kötelezze az elsőfokú hatóságot, hogy a támogatási részletet a felperes részére térítse vissza. Másodlagosan kérte a határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú hatóság új eljárás lefolytatására kötelezését.
- [8] Az alperes érdemi ellenkérelmében fenntartotta a határozatban foglaltakat. Érvelése szerint az életvitelszerű tartózkodási hely igazolása szempontjából a Jogcímrendelet rendelkezései az irányadóak, amely lakcímkártyáról rendelkezik. Tekintve, hogy a felperes csak hatósági bizonyítvánnyal rendelkezett, ezért a visszafizetésre kötelező döntés jogszerű volt.

Az elsőfokú ítélet

- [9] Az ügyben eljáró Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 4.K.27.092/2018/8. számú ítéletével a jogelőd alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, ezzel együtt az elsőfokú határozat rendelkező rész 2. pontjában foglalt, az 1540478490 azonosító számú kifizetési határozat alapján a felperes számára kiutalt 2.104.560 forint összegű támogatás igénybevételének jogszerűségét ismerte el, melyből fakadóan kötelezte az elsőfokú hatóságot arra, hogy 2.104.560 Ft összegű támogatási részletet a felperes részére tizenöt napon belül térítse vissza.
- [10] A bíróság megállapította, hogy nem lehetséges kizárólag formálisan megvizsgálni a rendelkezésre álló okiratok tartalmát, illetve a felperes által egyéb módon bizonyítható tényeket. A bíróság kiemelt

jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes hatósági bizonyítvánnyal jogszerűen tudta igazolni az életvitelszerű tartózkodásának tényét a tanyaingatlanban. Megállapította, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 85. § (1) és (3) bekezdése alapján a hatósági igazolvány és a hatósági bizonyítvány között nem lehet különbséget tenni a bizonyító erő tekintetében. Elismerve a Jogcímrendelet 9. § (7) bekezdése szerinti szankció objektív jellegét, úgy ítélte meg, hogy a tényállást az alperesnek a valóságnak megfelelően kellett volna feltárnia és abban az esetben, ha lakcímkártya nem áll rendelkezésre, de más egyéb okirattal a felperes igazolni tudja, hogy teljesítette a vállalását, azt meg kellett volna vizsgálnia. Az alperes a további bizonyítási eljárást elmulasztotta foganatosítani, az általa megállapított tényállás hiányos, ezért az abból levont jogi következtetése téves.

- [11] A bíróság álláspontja szerint a felperes okirattal igazolta a vállalásában foglaltakat teljesítését, valamint azt is, hogy rajta kívülálló okból nem tudta az erről szóló hatósági igazolványt beszerezni a vállalási időszak első évének végéig. Erre figyelemmel az alperesi jogszabálysértő határozatokat hatályon kívül helyezte, megállapítva, hogy a tárgykörben a bíróságnak a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 339. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs megváltoztatási jogköre. A bíróság a további eljárást szükségtelennek tartotta, ezért rendelkezett a támogatás jogszerűsége kapcsán, illetve a felperesnek járó támogatás-részlet visszafizetéséről.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A jogerős ítélettel szemben az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, vagy az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Az alperes álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Jogcímrendelet 1. § 16. pontjában, a 9. § (7) bekezdés e) pontjában, illetve a Jogcímrendelet 3. számú melléklet A rész 7. pontjában foglaltakat.
- [13] Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú hatóság az életvitelszerű tartózkodási hely Jogcímrendelet 1. § 16. pontja szerinti fogalma alapján vizsgálja az e körben tett vállalás teljesítését, melynek során nincs lehetősége mérlegelni, illetve egy be nem jelentett lakcímet elfogadni. Szomód Község Jegyzője a felperes részére nem a személyi adat- és lakcímnnyilvántartás adatai alapján, hanem tanúkra hivatkozva állított ki hatósági bizonyítványt, ezért az nem volt elfogadható a vállalás teljesítésének igazolására. Az alperes álláspontja szerint a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél figyelem kívül hagyta a belföldi jogsegélyre kapott választ, valamint megsértette a bíróság a Ket. 83. § (1) és 85. § (1) bekezdését, amikor nem tett különbséget a hatósági bizonyítvány és a hatósági igazolvány között. Továbbá nem vette figyelembe a Jogcímrendelet 3. számú melléklet A rész 7. pontjában foglaltakat, mely alapján a felperes által tett vállalás ellenőrzése lakcímet igazoló hatósági igazolvány vizsgálatával történik.
- [14] Kifejtette az alperes, hogy amennyiben a felperes valóban 1980 márciusa óta a kérdéses tanyán lakik, akkor annak bejelentését a lakcímnnyilvántartásba megtehetette volna, mely állításának ellentmond a támogatási kérelemhez benyújtott lakcímkártyája és a lakcímnnyilvántartás adatai is. Ennélfogva a késedelmes lakcímbjelentés a felperesnek felróható, nem igazolt az a tény, hogy a felperes önhibáján kívül nem tudta bejelenteni, lakcímét.
- [15] Utalt arra is az alperes, hogy a Jogcímrendelet 9. § (7) bekezdés e) pontja alapján az életvitelszerű tartózkodási helyre vonatkozóan vállalást lehetett tenni többletpontért, azt a rendelet nem kötelezettségként írta elő. A felperes vállalást tett a költözésre, melynek teljesülését neki kellett

biztosítani a megadott határidőn belül. A támogatási kérelemben vállaltak megvalósítását már a támogatási kérelmének helyt adó határozat kézhezvételének napjától (2012. november 19.) megkezdhetette volna.

[16] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[17] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[18] A jogerős ítélet a kereseti kérelemhez kötöttség folytán az alperesi határozatnak kizárólag a szankciót megállapító (II. számú) döntését érintette, ezzel kijelölve a Kúria előtti rendkívüli jogorvoslati eljárásban is - az alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértések keretei között - a felülvizsgálat irányát.

[19] 1. A felülvizsgálati kérelem szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a tanyára költözéssel kapcsolatos felperesi vállalás teljesítésének vizsgálata során a Jogcímrendelet 1. § 16. pontját, amikor az életvitelszerű tartózkodási hely igazolására alkalmas bizonyítékként fogadta el a hatósági bizonyítványt.

[20] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy vállalása kapcsán a felperest két irányban terhelte bizonyítási kötelezettség az Eljárási tv. 38. § (8) bekezdése alapján. Egyrészt igazolnia kellett, hogy a működési időszak első évének végéig, azaz 2013. december 31-ig tanyára költözött, ahol életvitelszerűen tartózkodik, másrészt ezt az ingatlant állandó vagy ideiglenes tartózkodási helyként a lakcímnnyilvántartásba is bejelentette. A felperes hatósági bizonyítvánnyal igazolta a vállalásában foglaltak teljesítését, a költözés megtörténtét, amit az alperes a Jogcímrendelet kötött bizonyításra vonatkozó rendelkezései és a határidőben történő bejegyzés elmaradása miatt nem tekintett megfelelő bizonyítási eszköznek.

[21] Az irányadó tényállás szerint felperes a támogatási kérelem Főlapjának 6. pontjában (Értékeléshez kapcsolódó nyilatkozatok) Szomód községet jelölte meg életvitelszerű tartózkodási helyként, olyanként, ahol a kérelem benyújtását megelőzően legalább egy éve lakik és vállalta, hogy életvitelszerű tartózkodási helyként tanyára vagy 1000 fő alatti lakosságszámú településre költözik a működtetési időszak első évének végére és ezt fenntartja a működtetési időszak végéig. A felperes ezen vállalására a pályázat értékelése során a Jogcímrendelet 3. számú melléklet "A" Szakmai szempontok rész 7. pontja alapján 12 többletpontot kapott.

[22] A Jogcímrendelet 3. számú melléklete, mint jogszabály bizonyos tények igazolásának módját is meghatározza az értékelés/ellenőrzés során és azt meghatározott okiratok benyújtásához köti. A 7. pontjában írtak szerint az életvitelszerű tartózkodási hely fennálltát, illetve annak létesítését lakcímet igazoló hatósági igazolvány alapján ellenőrzi az alperesi hatóság. Az alperes hivatkozása tehát annyiban helytálló, hogy a rendelet alapján a bizonyítás kötött. Erre lehetőséget a mezőgazdasági támogatási ügyekben is a határozat meghozatala időpontjában még hatályban volt és háttérjogszabályként alkalmazandó Ket. 50. § (5) bekezdése biztosította. [a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Eljárási tv.) 12. § (1) bekezdése]

[23] A Ket. 50. § (5) bekezdése alapján fő szabály szerint a hatóság szabadon választja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt, de „törvény előírhatja, hogy a hatóság a határozatát kizárólag valamely bizonyítási eszközre alapozza, továbbá jogszabály meghatározott ügyekben kötelezővé teheti valamely bizonyítási eszköz alkalmazását”. A Ket. e szabályából következik, hogy az alperes a Jogcímrendelet 3. számú melléklet 7. pontja által előírt módon, lakcímet igazoló hatósági igazolvány adatai alapján volt köteles ellenőrizni a támogatási kérelemben tett vállalás, a tanyára költözés teljesülését. Ezt támasztja alá a Jogcímrendelet 1. § 16. pontja szerinti fogalommeghatározás is, mely szerint: „*életvitelszerű tartózkodási hely*: az ügyfél azon - bejelentett és a lakcímet igazoló hatósági igazolványban szereplő - állandó vagy ideiglenes tartózkodási helye, ahol az év nagyobb részét tölti, és rendszerint elérhető, amelyet életkörülményei is alátámasztanak.”

[24] A hatósági igazolvány tehát olyan kötelező bizonyítási eszköz, melynek ellenőrzése nem volt mellőzhető a hatóság részéről, de a döntés nem kizárólagosan erre a bizonyítási eszközből származó bizonyítékra alapítható. A bizonyíték kizárólagosságáról ugyanis csak törvény rendelkezhet. (EBH2010. 2196., Legf. Bír. Kfv.III.37.834/2009.) Enyhébb a szabad bizonyítási rendszer korlátozása akkor, amikor alacsonyabb szintű jogszabályban írják elő valamely bizonyítási eszköz alkalmazását, de ezzel nem zárják ki, hogy a hatóság megválassza a többi eszközt. Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan állapította meg, hogy az alperes jogszabálysértően „szűkítette le” a bizonyítékok körét a hatósági igazolványra és formálisan vizsgálta a felperes által benyújtott okiratokat, illetve azokat a körülményeket, amelyek a határidőben történő lakcímbjelentés ellenére késleltették az életvitelszerű tartózkodási hely lakcímnnyilvántartásba történő bejegyzését.

[25] A Kúria kiemeli, hogy a Jogcímrendelet 9. § (7) bekezdése nem a lakó vagy tartózkodási helyként való bejegyzés határidőben való elmaradását szankcionálja, hanem a vállalás nem teljesítéséhez fűzi a támogatáscsökkentés jogkövetkezményét, azaz ha az ügyfél nem költözik életvitelszerűen tanyára vagy 1000 fő alatti lakosságszámú településre legkésőbb a működtetési időszak első évének végéig és ezt a teljes működtetési időszak alatt nem tartja fenn. A felperesnek e körben állt fenn igazolási kötelezettsége, melynek bizonyító közokirattal volt köteles eleget tenni. A hatósági bizonyítvány a Ket. 83. § (1) és (4) bekezdései alapján ilyen okiratnak minősül, mely éppúgy alkalmas az életvitelszerű tartózkodás tényének közhiteles igazolására, mint a hatósági igazolvány.

[26] 2. Iratellenesen állítja az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy az elsőfokú bíróság nem tett különbséget a hatósági bizonyítvány és hatósági igazolvány között. A jogerős

ítélet indokolási részének 4. oldal első és második bekezdéseiben kizárólag a bizonyítóerő tekintetében vetette össze a bizonyító közokiratokat, melynek során helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy e vonatkozásban a kettő között - közokirati jellegükből adódóan - nem lehet különbséget tenni.

[27] A hatósági bizonyítványt az illetékes jegyző kétségtelenül nem a felperes bejelentett lakcímének igazolására állította ki lakcímnnyilvántartás adatai alapján, hanem éppen az annak alapjául szolgáló valós tények fennállásáról, mégpedig abból a célból, hogy azt a felperes az alperesi hatóság felé támogatáshoz való jogának megóvása érdekében érvényesíteni tudja. Az elsőfokú bíróság előtt is ismert volt, hogy a lakcímnnyilvántartás szerint a felperes lakóhelye csak 2014. június 6-tól a szóban forgó tanyaingatlan, ugyanakkor helytállóan állapította meg az eljáró bíróság a bizonyítékok értékelése körében az alperes mulasztását, aki figyelmen kívül hagyta a felperes által benyújtott azon további okiratokat, melyekkel hitelt érdemlően igazolást nyert a bejelentés határidőben való teljesítése.

[28] A Kúria álláspontja szerint az ügy érdemi elbírálását nem érinti, hogy a felperes a bejegyzés elhúzódása kapcsán mennyiben tehető felelőssé az előrelátás hiánya miatt, hiszen a lakóhely létesítésének tényét a tanyaingatlanban önmagában a felperes lakcímbjelentése keletkeztette a a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról 1992. évi LXVI. törvény 26. § (1) bekezdése alapján, melyre igazoltan még a működés első évében sor került.

[29] A fentiek alapján a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelem által megjelölt anyagi jogi szabályokat, ellenben nem felel meg a régi Pp. 339. § (1) bekezdésének, mely rendelkezés jogszabálysértés megállapítása esetén a határozatot hatályon kívül helyezés mellett kizárólag új eljárás elrendelését teszi lehetővé a közigazgatási perben. Az elsőfokú hatóság kötelezése továbbá azért is szükségtelen, mert a felperes által már megfizetett, illetve a visszatartott támogatásrészlet visszatérítése eleve következik a jogerős ítélet végrehajtásából.

[30] Megállapította továbbá a Kúria, hogy jogerős ítélet rendelkező része nem áll összhangban a döntéssel és annak indokolásával. Az elsőfokú bíróság előtti közigazgatási perben kizárólag az elsőfokú határozat II. pontjának szankciót megállapító döntése képezte jogvita tárgyát, a bírósági felülvizsgálat nem érintette a határozat 10%-os kifizetési kérelemnek helyt adó I. pontját. Ez olyan súlyú eljárási szabálysértés, ami szükségessé tette a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a régi Pp. 339. § (1) bekezdésének megfelelően megszövegezett döntés meghozatalát.

A döntés elvi tartalma

- [31] *A hatósági bizonyítvány éppúgy alkalmas az életvitelszerű tartózkodás tényének közhiteles igazolására, mint a hatósági igazolvány.*

Záró rész

- [32] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [33] Az alperes pernyertessége csak formai, ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. §-ára, az alperest kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeinek megfizetésére.
- [34] Az illeték az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése és 39. § (3) bekezdés d) pontja szerinti mértékű, továbbá a 62. § (1) bekezdés h) pontja értelmében került feljegyzésre. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az alperesnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § a) pontján alapuló személyes illetékmentességére tekintettel, valamint figyelemmel a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ára, az állam viseli.
- [35] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

, 2019. június 18.

Dr. Balogh Zsolt s. k. a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola s. k. előadó bíró, Dr. Horváth Tamás s. k. bíró